Kunst
Dagblad van Noord-Limburg

'Zus & Zo' uit Grubbenvorst wint eerste Cabaret Festival Limburg

'Cabaret met pit'

door PETER JANSSEN

Hun entree is hilarisch. Gekleed als boerentrienen in een veel te korte rok, dansend met houterige passen, beweren ze met een Goningse tongval dat ze toch o zo gewoon zijn, in een liedje dat overduidelijk het tegendeel aantoont. Dat ze tijdens de finale iets decentere kleding hadden dan bij de voorronde was al even hilarisch: er was geklaagd dat de onderbroek van de dames nogal vaak te zien was. En dat leidde af!

Afgelopen zaterdag wonnen ze in cultureel centrum De Wingerd in Sevenum overtuigend het eerste Cabaret Festival Limburg: de zussen Carla en Miriam Wijnen uit Grubbenvorst, die optreden onder de naam Zus & Zo.

★ Carla (links) en Miriam Wijnen, afgelopen zaterdag in De Wingerd in Sevenum, na de uitreiking van de prijs

Miriam en Carla Wijnen genieten ervan. En van hun overwinning natuurlijk. Die getuigt er toch maar van dat in een provincie die vooral een traditie heeft van zittingsavonden en buutte-tonnen, het echte cabaret-talent zeker een kans krijgt. Dat is ook de grote verdienste van dit festival. Al mogen er een volgend keer wat de beide zussen betreft best selectierondes komen. Dan kun je groepen die dat nodig hebben vooraf een beetje coachen. En groepen die niet thuishoren op het festival, wegens gebrek aan niveau, kun je weren. Zoals PC uit Haelen, een duo dat afgelopen zaterdag als laatste optrad en het publiek opzadelde met gekromde tenen en bezwete handen.
Miriam en Carla vonden het niveau van het festival een beetje tegenvallen. Neutjes Rang vonden ze wèl goed, de groep die bij de eerste voorronde afviel omdat de jury het optreden geen cabaret vond, maar eerder variété. „Eigenlijk hadden die door moeten gaan", zegt Carla. En Miriam: „Die waren professioneel. Heel goed. Ze waren echte concurrenten voor ons."

Fragmentarisch

Zus & Zo brengt cabaret dat door de organisatie van het festival als 'fragmentarisch' wordt omschreven. Sketches en liedjes zonder duidelijke samenhang, snel achter elkaar gebracht. Carla: „Dat is een fijne vorm. Je kunt het programma dan makkelijk veranderen. Iets weglaten, iets nieuws invoegen. Als je een rode draad hebt, werk je bij elk nieuw nummer misschien geforceerd naar die rode draad toe. En het snelle, dat is heel bewust. Als het publiek denkt 'ga toch door, ga nou toch door', dat is vervelend. Er moet een beetje pit in zitten."

Ze schromen niet, alleen al door hun uiterlijke verschijning, zichzelf te kijk te zetten. Miriam: „Ach, dat valt wel mee. Ik maak me daar nooit zo druk om. Het moet gewoon leuk zijn. Maar het is wel veel spannender. Het is grappig om jezelf te kijk te zetten en niet alleen anderen." Carla: „Met een lachend gezicht grove dingen zeggen, dat vind ik leuk. Dat mensen denken: 'menen ze het nou of menen ze het niet?'"
Alle nummers maken ze samen, waarbij Carla de muziek en Miriam de teksten voor haar rekening neemt. Die gaan voor een deel over vooroordelen. Ten opzichte van homo's en buitenlanders bijvoorbeeld. Heel geraffineerd wordt het publiek dan in de val gelokt. Zoals in die scène waarin ze het hebben over de overlast van Duitsers in de Venlose binnenstad. Je hebt als toeschouwer goed en wel instemmend geknikt en gegrinnikt en dan zit je plots op de camping aan de Costa Brava – zèlf buitenlander, zèlf eisend dat je voor je goeie geld de ruimte krijgt. Ook de Bende van Venlo duikt nog op, als is dat toeval. Carla: „We zijn hier opgegroeid. Het is iets waar je heel dicht bij staat. Niet zo van: het moet per se Limburgs zijn. En ook niet omdat we willen aansluiten bij de actualiteit. Zeker niet, nee. Er is niet zo veel te lachen in het nieuws."

Zittingsavonden

Carla en Miriam Wijnen zijn niet toevallig in het cabaret beland. Ze doen al jaren mee aan de zittingsavonden in Grubbenvorst, met door hun vader geschreven teksten. Volgens hen heeft dat optreden altijd al het karakter van cabaret gehad. Echt carnavalesk was het in ieder geval niet.
Ze hebben ook opgetreden op de middelbare school – het Marianum in Venlo – en twee keer op een Smartlappenfestival. In oktober vorig jaar deden ze mee aan het cabaretfestival in Groningen. Ze kregen er de persoonlijkheidsprijs. Een optreden in Leiden begin dit jaar was zonder resultaat. Maar deze overwinning in Limburg is natuurlijk een mooie opsteker. De geldprijs van 2.500 gulden gaat naar twee dasspeld-microfoons, zodat ze meer bewegingsvrijheid hebben bij een optreden.

Tijd

Ze steken behoorlijk veel tijd in cabaret. Minstens twee dagen in de week. Zodanig dat hun studie – Carla doet economie, Miriam Nederlands – eronder lijdt. Maar ze hebben dan ook de hoop dat ze eens professioneel als cabaretier aan de slag kunnen. „Natuurlijk! Als je het alleen als een leuke hobby ziet, doe je niet mee aan een festival", zegt Miriam. En Carla vult aan: „Dan doe je het ook niet zo gemotiveerd. Iran steek je er niet zo veel tijd in. Maar of het lukt, tja dat is nog maar de vraag."
Waar ze zelf van houden? Van Hans Teeuwen, Freek de Jonge, Lebbis en Jansen onder anderen. Ze gaan vaak naar cabaret, ja. „Om te kijken wat anderen doen, om er van te leren, maar vooral om te lachen."
Carla: „Daarna hebben we ook meteen zin om zelf iets te gaan doen. Want dat is het fijnste. We hebben een zittingsavond in Grubbenvorst gehad dat we niet meededen. We zaten in de zaal en niet op het podium. Verschrikkelijk!"